

Forskrift om regionale miljøkrav for jordbruket i Innlandet

Hjemmel: Fastsatt av Statsforvalteren i Innlandet 4. mars 2025, med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 11 første ledd og delegeringsvedtak 21. desember 2020 nr. 3048.

§ 1. Formål og virkeområde

Formålet med denne forskriften er å sikre miljøforsvarlig drift av jordbruksareal for å bidra til at vannforskriftens miljømål om god økologisk tilstand i vannforekomster i Innlandet blir oppfylt, samt å bevare jord og næringsstoffer på jordbruksarealer.

Forskriften gjelder for fulldyrket areal innenfor utvalgte områder i Innlandet fylke med unntak av arealer med eng, frukt, såkorndyrking samt arealer underlagt Debios kontrollordning. Forskriftens geografiske virkeområde er definert i kart som er vedlagt denne forskriften.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) Vassdrag: Innsjø, vann, dam, tjern, og elver og bekker som vises i NVEs kartlag Elvenett-ELVIS pr. 04.03.2025.
- b) Mindre bekker: Åpne vannforekomster som ikke er vassdrag etter definisjon a) og vises i Gårdskart, FKB-Vann.
- c) Avrenning: Vann som renner på overflata fra jordbruksareal.
- d) Nedløpskum: Kum som mottar overflateavrenning fra jordbruksareal.
- e) Vegetasjonssone: Sone på minst 2 meter med gras, urter, busker og trær mellom dyrka areal og åpent vann eller mot nedløpskum.
- f) Buffersone: Areal med stubb, høstkorn, høstoljevekster, fangvekster, eng eller andre grovfôrvekster, gras, urter, busker eller trær. Dette inkluderer vegetasjonssone som definert i e).
- g) Erosjonsutsatte dråg: Forsenkninger på fulldyrket mark der overflateavrenning gir tydelige erosjonsspor.
- h) Grasdekt vannvei: Flerårig grasdekke i dråg på åkerareal.
- i) Lett høstharving: Harving som ikke er dypere enn 10 cm, med minst 30 % planterester i overflaten.
- j) Direktesåing: Såing uten forstyrrelser av jorda mellom såradene.

§ 3. Miljøkrav

For forskriftens virkeområde gjelder følgende miljøkrav:

1. Areal langs mindre bekker og mot nedløpskummer skal ha vegetasjonssone eller buffersone med gras og urter på minst 2 meter.

2. På arealer med korn, oljefrø og ettårige grovfôrvekster med avrenning til vassdrag, der vegetasjonssonen har en bredde mindre enn 8 meter, skal det være buffersone i en gitt bredde fra vassdraget. Det kan velges alternativ a) eller b):

- a) Minst 8 meter buffersone bestående av gras og urter, inkludert vegetasjonssone. Buffersone av gras og urter på dyrka mark kan ikke fornyes oftere enn hvert 3. år, og da i tidsrommet mellom 1. mars – 1. juli.
- b) Minst 60 meter buffersone bestående av stubb, høstkorn, høstoljevekster, fangvekster, inkludert vegetasjonssone. I erosjonsutsatte dråg innenfor en avstand på 60 meter fra vassdrag skal det være grasdekt vannvei som er minst 6 meter bred.

Areal med høstkorn, høstoljevekster eller fangvekster sådd etter høsting, skal være direktesådd eller sådd etter lett høstharving senest 20. september. Buffersone i henhold til alternativ b) skal ikke jordarbeides før 1. mars påfølgende år. Grasdekt vannvei i dråg kan ikke fornyes oftere enn hvert 3. år, og da i tidsrommet mellom 1. mars – 1. juli.

3. På arealer med grønnsaker, poteter og bær med avrenning til vassdrag, skal det være en buffersone bestående av gras, urter, inkludert vegetasjonssone, med en bredde på minst 8 meter. Buffersone i henhold til miljøkrav 3 kan ikke jordarbeides før 1. mars påfølgende år.

4. Fulldyrka areal med klasse 3 og 4, i NIBIOs erosjonsrisikokart, skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2. Høstvekster etter lett høstharving må sås innen 20. september.

For områdene omfattet av denne forskriften gjelder miljøkravene 1, 2 og 3 så langt det er avrenning til vassdrag.

Avstand til vassdrag og mindre bekker måles horisontalt fra normalvannstand.

§ 4. Administrasjon, dispensasjon og klage

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften overholdes.

Statsforvalteren kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til Statsforvalteren. Vedtak fattet av Statsforvalteren i første instans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 5. Avkorting og tvangsgebyr

Ved brudd på denne forskriften kan kommunen vedta avkorting etter forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 11, samt forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Innlandet 2. mai 2023.

For å sikre at bestemmelsene i denne forskriften eller vedtak fattet med hjemmel i den blir fulgt, kan departementet pålegge den ansvarlige tvangsgebyr etter jordlova § 20.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 4. mars 2025.

Vedlegg

Vedlagt følger kart over forskriftens virkeområde.